

Ek gryp nou in

SABBATMIDDAG

Skrifverwysings vir hierdie week se studie:

Psalm 18:3-18, Psalm 41:1-3, Deuteronomium 15:7-11, Psalm 82, Psalm 96:6-10, Psalm 99:1-4 en Romeine 8:34.

Geheeteks: “Maar die Here sê: ‘Die swakkes word mishandel en die armes kla. Daarom gryp Ek nou in en gee uitkoms aan dié wat daarna smag”
(*Psalm 12:6, NAB*).

Dit is nie net in die teenswoordige tydvak dat boosheid, ongeregtigheid en onderdrukking die hoogty vier nie. Die psalmdigters het in hulle dag ook sulke dinge beleef. So, benewens al die ander dinge wat die psalms is, beliggaam dit ook God se protes teen die geweld en onderdrukking in die wêreld, ongeag of dit die wêreld van die psalmdigters of die hedendaagse mens is.

Ja, die Here is lankmoedig. Uit sy grote liefde weerhou Hy sy toorn omdat Hy nie wil hê dat enigeen verlore moet gaan nie, maar dat hulle eerder tot inkeer moet kom en hul weë moet verander (*2 Pet. 3:9-15*). Hoewel God se bestemde tyd vir sy ingryping nie altyd met die verwagtinge van die mens saamval nie, is die oordeelsdag wel op pad (*Ps. 96:13, Ps. 98:9*). Ons moet bloot op Hom en sy beloftes vertrou, totdat daardie dag uiteindelik aanbreek.

Die Skeppergod se troon is op reg en geregtigheid gegrondves (*Ps. 89:14, Ps. 97:2*) en sy oordele het die hoogste gesag, en daarom kan sleg Hy stabiliteit en vooruitgang aan die wêreld bring. God se oordeel is tweeledig: verlossing van die onderdruktes en vernietiging van die goddelose (*Ps. 7:7-18*).

Dit is wat aan ons belowe word en wat ons inderdaad eendag sal beleef, maar soos die psalmdigter beklemtoon: op die dag wat God beskik het, nie wanneer ons dit wil hê nie.

**Bestudeer hierdie week se les ter voorbereiding vir Sabbat, 10 Februarie.*

Die verhewe Krygsman

Lees Psalm 18:3-18,⁴⁻¹⁹ Psalm 76:3-9 en 12,^{4-9 13} asook Psalm 144:5-7. Hoe word die Here in hierdie tekseverse uitgebeeld? Wat sê hierdie beelde vir ons oor God se gewilligheid om sy volk te red?

Hierdie liedere prys die Here vir sy ontsagwekkende mag, ’n mag wat sterker is as die duister magte wat sy volk bedreig. Hierdie psalms beeld die Here in sy majesteit as Kryger- en Regtergod uit. Hierdie versinnebeelding van God as ’n krygsoldaat verskyn dikwels in die boek Psalms. Die intensiteit en dringendheid van God se aksie respons op die noodkrete en lyding van sy volk word sodoende beklemtoon.

Let op die “kryger-taal” in die volgende sinsnedes van Ps. 18: “Die Here se stem donder uit die hemel;/ die Allerhoogste laat sy stem hoor;/ hael en weerligstrale./ Hy skiet sy pyle, verstrooi sy vyande;/ sy weerlig flits, hulle is verbysterd./ Die bodem van die see word sigbaar,/ die fondamente van die aarde word ontbloot/ deur die gebulder van die Here,/ en die rukwind van sy asem” (verse 14-16, NLV).

Let op die absolute vasberadenheid en omvang van God se optrede hier. Dit toon, en verdryf ook enige twyfel, dat Hy inderdaad barmhartig teenoor diegene is wat ly en dat Hy beslis by magte is om die kwaad te oorwin. Ons moet net geduldig op Hom wag, dis al.

Uiteindelik besef ’n mens dat selfs wanneer God se verkose werktuie (soos Dawid) by oorlog betrokke was, die oorwinning nie deur die toedoen van die mens behaal is nie. In sy vele oorloë en veldslae teen die vyande van God se volk het koning Dawid telkens die oorwinning uitsluitlik aan die Here toegedig. Hy het baie oomblikke van sukses en triomf beleef, en kon dus maklik homself op die skouer klop. Tog was Dawid nie so ingestel nie. Hy het geweet wie vir sy magtige daede op die slagveld verantwoordelik was — die Here.

Hoewel Dawid skryf dat die Here hom krygsvaardig maak (Ps. 18:34), lees ’n mens nêrens in Psalms dat die koning op daardie bedrewenheid staat gemaak het nie. Intendeel, dit is die Here wat namens Dawid baklei en hom uit die hand van die vyand bevry het (Ps. 18:47 en 48).^{48 en 49}

Hoewel koning Dawid bekend vir sy bedrewenheid op die slagveld was, vertolk hy in Psalms die rol van ’n bedrewe musikant waarin hy die Here as die enigste bevryder en beskermheer van sy volk loof (Ps. 144:10-15). Die rig van lofliedere en gebede tot God is waar Dawid sy krag vandaan gekry het. Dit is kragtiger as enige oorlogswapen. God is al een op wie ’n mens moet vertrou en wie jy moet aanbid.

Let op die talente en vaardighede wat jy het, asook die suksesse wat jy al behaal het. Waarom moet ’n mens, ongeag hoeveel daarvan jy ontvang en behaal het, altyd onthou waarvandaan jou talente en vaardighede waarlik kom? Watter gevare hou dit in om die Skenker van hierdie dinge uit die oog te verloor?

Geregtigheid vir die onderdruktes

Lees ¹⁹Psalm 9:18, ⁶Psalm 12:5, ¹⁸Psalm 40:17, Psalm 113:7, Psalm 146:6-10 en Psalm 41:1-3. Watter boodskap put 'n mens, self in ons tyd, uit hierdie teksverse?

God toon veral sy besorgdheid oor die vele weerlose mensgroepe in die samelewing, dat reg en geregtigheid vir diesulkes moet seëvier. Hierdie persone sluit die armes, behoeftiges, onderdruktes, wese, weduwees en wewenaars, asook vreemdelinge in. Die boek Psalms noem dit pertinent, net soos die Pentateug (d.w.s. die vyf boeke van Moses) en die Profete (*Eks. 22:21-27, Jes. 3:13-15*).

Baie psalms praat dikwels tesame van “die ellendiges en die behoeftiges” (*OAB*), of “die hulpeloses en die armes” of “die swakkes en die armes” (*NLV*), en vermy die gebruik om m.b.v. uitsluitlik nasionale en religieuse terme na die onderdruktes te verwys. Dit word gedoen ter beklemtoning van die feit dat God se sorg universeel is, m.a.w. die ganse mensdom insluit.

Die uitdrukking “die swakkes en die armes” is nie beperk tot stoflike armoede nie, maar dui ook op weerloosheid en hulpeloosheid. Hierdie sinsnede doen 'n beroep op God se barmhartigheid, en verwoord die idee dat die lydende party alleen is en geen hulp behalwe God s'n het nie. Die uitbeelding van hierdie tipe persoon as “swak en arm” het ook betrekking op die opregtheid, eerlikheid en liefde wat 'n mens vir God het; die soort waarin jy bely dat jy totaal van God afhanklik is, en alle trekke van die eie-ek, asook selfgenoegsaamheid afsweer.

Terselfdertyd toon 'n mens jou getrouheid aan die Here deur om te sien na die behoeftiges (*Ps. 41:2-4*). Om die weerloses kwaad aan te doen, was 'n besonder afskuwelike sonde in die bybelse kultuur (*Deut. 15:7-11*). Die boek Psalms inspireer opregte verbondskinders om gesamentlik elke onderdrukking skerp te veroordeel.

Psalms onderstreep ook hoe nuttelos dit is om 'n mens se vertroue op verganklike, mensgemaakte dinge as jou grondslag, asook jou hoogste bron van wysheid en sekerheid, te stel. Om menslike leiers en mensgemaakte instellings as die vertrekpunt van jou groot verlossingshoop te hê, veral wanneer hul weë nie in pas met God is nie, is 'n versoeking wat die volk van God moet teëstaan.

Deur sy grote genade het die Here Hom met die armes vereenselwig deur Self armoedig gebore te word, sodat baie deur sy armoede rykdom kon bekom (*2 Kor. 8:9*). Wat behels dié rykdom van Christus? — onder andere die bevryding van elke vorm van onderdrukking wat deur sonde die wêreld binnegekom het. Wat meer is, Hy belowe ons die ewige lewe in die koninkryk van God (*Op. 21:4*). Jesus Christus vervul die belofte wat Psalms ons gee: dat God die groot Regter is wat elke misdaad teen die behoeftiges sal oordeel. Dit sluit ook die versuim in om 'n mens se verpligting teenoor die armes na te kom (*Matt. 25:31-46*).

**Hoe baie aandag skenk ons aan “die swakkes en die armes” in ons midde?
Hoeveel doen ons vir hulle?**

Hoe lank sal julle onregverdig oordeel?

Aan die volk se leiers het God die gesag gegee om reg en geregtigheid in Israel te handhaaf (*Ps. 72:1-7 en 12-14*). Israel se konings moes hul gesag in ooreenstemming met God se wil uitoefen. Die leiers se hoofsaak was die handhawing van vrede en reg en geregtigheid, en die versorging van die samelewing se agtergeblewenes. Slegs dan sou die land en al sy mense floreer. Dit is deur getrouheid aan God dat die koning se regering vasstaan, nie deur die mag van die mens nie.

Lees Psalm 82. Wat gebeur wanneer die reg verydeld word en die leiers die mense wat hulle veronderstel is om te beskerm, onderdruk?

In Psalm 82 spreek God sy oordele oor Israel se korrupte regters uit. Die meeste Afrikaanse vertalings, insluitende die 2020-vertaling, praat van “gode” in verse 1 en 6, terwyl die NAB ’n onderskeid maak in vers 1 en van “die hemelwesens” praat. Hierdie “gode” in verse 1 en 6 verwys duidelik nie na heidense gode of engele nie omdat die taak om reg en geregtigheid aan God se volk te bring, hulle nooit opgelê is nie. Derhalwe kan die heidense gode en die engele nie hier van taakversuiming beskuldig word nie. Die aanklagte wat in Psalm 82 verse 2 tot 4 gebring word, het dieselfde trant as die Tora [oftewel die Pentateug] waarin die “gode” as Israel se leiers geïdentifiseer word (*Deut. 1:16-18 & 16:18-20, Joh. 10:33-35*). God ondervra hierdie “seuns van die Allerhoogste” om te bepaal of hulle regverdig geoordeel het, daarna kom die straf omdat die volk se regters hulle aan ongeregte skuldig gemaak het. Die leiers tas in die duister rond, sonder enige kennis of insig (*Ps. 82:5*). Waarom gebeur dit? — want hulle het God se wet, die eerste lig wat in staat is om hul skrede te rig, in die wind geslaan (*Ps. 119:105*).

Die Skrif staan rotsvas by die siening dat die God van Israel die enigste God is. God “bestuur” die mensdom in samewerking met die leiers wat Hy as sy verteenwoordigers op aarde gekies het (*Rom. 13:1*). Die wêreldgeskiedenis en die teenswoordige orde toon, ongelukkig, dat hierdie menslike leiers al te dikwels misbruik van hul godgegewe amp maak.

Psalm 82 skeer die gek met hierdie leiers. Hulle meen dat hulle, in hul hoedanigheid as “gode,” bo andere verhewe is, terwyl hulle in werklikheid afvallig is. Hoewel die gesag en voorregte wat die Israelitiese leiers geniet het ’n geskenk van God was, en hulle “seuns van die Allerhoogste” genoem is en as afgevaardigdes Hom op aarde verteenwoordig het, verwerp die Here die goddelose leiers hier. Hy herinner hulle daaraan dat hulle doodgewone mense is — sterflik en onderhewig aan dieselfde sedewette as die res. Niemand is bokant die wet van God verhewe nie (*Ps. 82:6-8*).

God gaan die ganse mensdom oordeel. Sy kinders sal self ook rekenskap voor God moet gee. Beide leiers en leke behoort die voorbeeld van die Regtergod te volg en hul hiernamaalshoop in Hom te stel.

Watter gesag het jy oor andere? Hoe billik en regverdig is jy in die uitoefening van daardie gesag? Slaan ag op jou optrede.

Laat U straf hulle tref

7-9

23-29

10-18

Lees Psalm 58:6-8, Psalm 69:22-28, Psalm 83:9-17 en Psalm 94:1 & 2, asook Psalm 137:7-9. Watter sentimente dra hierdie psalm oor? Wie doen die oordeelswerk in hierdie psalms?

Sommige psalms doen 'n beroep op die Here om Hom te wreek op individue of nasies wat van plan is om die psalmdigters en hul mense leed aan te doen of wat alreeds so gemaak het. Hierdie psalms kan 'n mens laat kopkrap vanweë die harde dinge wat daarin gesê word, oënskynlik uit pas met bybelse beginsels dat 'n mens jou vyande moet liefhê (*Matt. 5:44*).

Tog is die psalmdigter se verontwaardiging in reaksie op onderdrukking 'n goeie ding. Dit beteken dat hy, in teenstelling met die gemiddelde mens, erns met waardebesluite oor reg en verkeerd maak. Hy bekommer hom — ja, selfs vreeslik — oor die onreg op aarde, en nie net dié wat hom aangedoen word nie, maar ook dié wat andere aangedoen word.

Die psalmdigter gee eger nêrens te kenne dat die wraak hom toekom nie. Intendeel, hy laat dit geheel en al in God se hande. Die boek Psalms herinner aan die verbondsvervloekinge wat God die volk gegee het (*Deut. 27:9-16*) en doen dus 'n beroep op die Here om in te gryp [teen kwaaddoeners], soos Hy belowe het.

Die psalms is profetiese verklarings oor God se naderende oordele en verwoord nie uitsluitlik die psalmdigter se gebede nie. Psalm 137 weerspieël die aankondiging van God se oordele oor Babilon soos dit in die Profete opgeteken is. Die wiel draai na die verwoesting wat die Babiloniërs onder ander nasies gesaai het. Psalms bevat Goddelike waarskuwings dat boosheid nie ongestraf sal bly nie.

God se wraak word met genade en reg en geregtigheid getemper. Kinders van die Here se roeping is om te bid vir diegene wat hulle sleg behandel en te hoop dat diesulkes tot bekering sal kom (*Ps. 83:18⁹ & Jer. 29:7*).

Ons probeer dus verstaan hoe hierdie psalms met die bybelse idee van liefde vir 'n mens se vyand strook. Terselfdertyd moet ons eger uiters versigtig wees om nie die erns van die [skerp-bewoorde] wroeging wat hierin verwoord word, opsy te skuif nie. God erken die lyding van sy kinders en gee hulle die versekering: “In die oë van die Here is die dood van sy troue volgelinge 'n duur verlies” (*Ps. 116:15, AFR20*). God se uitsprake noop sy volk om hulle teen alle booshede uit te spreek en om aktief uit te sien na die koninkryk van God in al sy fasette. Psalms gee ook 'n stem aan elkeen wat ly, en bring dit onder hul aandag dat Hy bewus van hul seerkry is; dat reg en geregtigheid eendag sal geskied.

Wie van ons dink of droom nie soms van vergelding vir diegene wat ons of ons geliefdes vreeslik te nagekom het nie? Hoe kan hierdie psalms 'n mens help om sulke gevoelens in die regte lig te sien?

God se oordeel en die heiligdom

Lees Psalm 96:6-10 en Psalm 99:1-4, asook Psalm 132:7-9 en verse 13-18. Waar vind God se oordeel plaas? Watter implikasie hou die antwoord op die vorige vraag vir ons in? Hoe help die heiligdom 'n mens om te verstaan hoe God die probleem met boosheid op aarde hanteer?

God se oordeel hang nou met die heiligdom saam. Nadat die psalmdigter God se heiligdom betree het, kom hy oplaas tot beter insigte oor die probleem van boosheid op aarde (*Ps. 73:17-20*). Die heiligdom is immers opsygesit as die plek waar God sy beslissings gee, soos duidelik blyk uit die uitsprake wat deur die urim en tummim gekom het (*Num. 27:21*), tesame met die hoëpriester se borsak [’n soort “dubbele voorskoot” met ’n voor- en agterpant] wat ook ’n rol in daardie oordeel gespeel het (*Eks. 28:15, 28-30*). In ooreenstemming hiermee beeld baie psalms die Here uit waar Hy op sy troon in die heiligdom sit, gereed om oor die sondige en bese wêreld te oordeel.

Dit is in die heiligdom dat die verlossingsplan geopenbaar is. Die paganistiese gelowe van ouds het sonde hoofsaaklik as ’n fisiese klad beskou, wat deur towerrituele geëlimineer moes word. Die Bybel, daarenteen, beeld sonde as die oortreding van God se sedewet uit. God se heiligheid beteken dat Hy ’n behae in reg en geregtigheid, en regverdigheid het. Op ’n soortgelyke wyse behoort sy volk reg en geregtigheid na te jaag en die Here as die heilige Opperwese te bid. Dit kan hulle slegs doen deur sy wette, wat uitdrukking aan sy heiligheid gee, te onderhou.

Die heiligdom is dus die plek waar die vergifnis van sonde plaasvind, tesame met die herstel van geregtigheid. Dit blyk uit die versoendeksel in die antieke tempelstelsel, die aardse setel van die Israeliete se hemelse versoening. Let ook op die “offers van geregtigheid” (*Deut. 33:19, OAB; Ps. 4:5*)⁶ wat saam met daardie vergifnis en versoening gaan.

Tog wreek hierdie “vergewende God” (*Ps. 99:8, OAB*) Hom op die goddelose dade van die onboetvaardiges. Die feit dat die heiligdom die plek is waar die oordeel plaasvind, het praktiese implikasies: ten eerste, dat ’n mens voortdurend van God se heiligheid bewus is; en ten tweede, dat jy by die Godgegewe voorskrif hou om ’n vrome lewe te lei wat in pas met God se verbondsvereistes is.

God se oordeel vanuit Sion lei tot die welstand van die regverdiges en die ondergang van dié wat boosheid bedrywe (*Ps. 132:13-18*). Die heiligdom is die plek waar die volk ’n jubelende afwagting gekoester het; aangesien hulle daar, veral op die groot Versoendag, op die verskyning van God as die groot Regter gewag het. Op ’n soortgelyke wyse gee die psalms sterker uitdrukking aan die sekerheid dat die groot Regter se tabernakelverskyning op hande is (*Ps. 96:13 & Ps. 98:9*) — te wete in die vorm van Jesus Christus wat sy plek in die hemelse heiligdom inneem (*Op. 11:15-19*).

Lees Romeine 8:34. Hoe toon hierdie teksvers dat Christus se taak in die hemelse heiligdom eintlik goeie nuus vir sy volk is?

Vir verdere studie: Lees die volgende gedeelte uit Ellen G. White: “The Beatitudes” (bl. 6-13 en 29-35, *Thoughts From the Mount of Blessing*).

Die boek Psalms protesteer teen die traak-my-nie-agtige houding wat die mens teenoor ongeregtigheid het, weier om die kwaad te aanvaar. Die motivering in hierdie skrywe is nie wraak nie, maar ’n vasbeslotenheid om lof en eer aan God te bring. Om dié rede is dit gepas vir die regverdige om hulle te verheug in die dag dat God Hom op die bese wreek, siende dat die Here se naam en sy geregtigheid op aarde deur sy oordele herstel word (*Ps. 58:10 en 11*). Psalms noop ons om ons stemme teen die kwaad te verhef en om aktief uit te sien na die koms van God se koninkryk in al sy fasette. In die psalms ontvang ons die versekering dat die Here ons sy troos en redding sal skenk. God sal inderdaad opstaan en oordeel!

“ ‘Geseënd is julle,’ het Jesus gesê, ‘wanneer die mense julle ter wille van My beledig en vervolg en valslik al wat sleg is van julle sê’ (*Matt. 5:11*, NAB). Jesus het hulle op die profete gewys, godsmanne en -vroue wat met die gesag van God gepraat het, ‘as voorbeelde van lyding en geduld’ (*Jak. 5:10*, NAB). Abel, die heel eerste van Adam se kinders wat ’n Christen was, het as martelaar gesterf. Henog het saam met God gewandel en die wêreld het hom misken. Met Noag het hulle die spot gedryf, hom as ’n fanatikus en ’n oproermaker gebrandmerk. Sommige ‘het bespotting en lyfstraf verduur, selfs boeie en gevangenskap... Ander weer is gemartel, maar wou... die prys vir hulle vrylating [nie] betaal nie omdat hulle die opstanding tot ’n beter lewe wou verkry’ (*Heb. 11:36*, AFR20; en *vers 35*, NLV)” (Ellen G. White, *Thoughts From the Mount of Blessing*, bl. 33).

Vrae vir bespreking:

- ① Die pynlike besef dat die kwaad oraloor hoogty vier op aarde, kan ’n mens laat wonder of die Here dan werklik in beheer van alles is. Hoe kan ons dus die soort geloof aankweek wat selfs te midde van die felste versoeking onwankelbaar bly? Met ander woorde: waarop moet ’n mens fokus ten einde jou geloof in die liefde, goedheid en almag van God te behou? Wat behoort die kruis vir ’n mens oor God en sy karakter te sê?
- ② ’n Mens behoort lief nie staat te maak op die mens (soos leiers) en mensgemaakte instrumente (soos instellings en bewegings) as die hoogste vorm van wysheid of as oplossing vir die soeke na reg en geregtigheid in die wêreld nie. Waarom moet ons eerder geheel en al op die Woord van God en sy oordele staat maak?
- ③ Bepens die waarheid aangaande die heiligdom as die plek waar God se oordeel plaasvind. Watter praktiese implikasies het hierdie bybelwaarheid?
- ④ Hoe verstaan ’n mens die psalmdigters se skerp uitsprake in sommige van die psalms? Hoe help hierdie soort taalgelykheid die gelowige om aansluiting by die eg-menslikheid van daardie skrywers te vind?